

18) Zemljišče s Smedniško graščino. Po ogledu na terenu ugotovljena VIII. kategorija, predlaga se opredelitev zazidljivosti in smiselna zaokrožitev kompleksa.

3.2. Površine, ki se predlagajo kot izjeme, ki jih narekuje zatečeno investiranje v planske posege in akcije širšega družbenega pomena in jih obravnava IS občine Ljubljana-Siška ter sprejme skupščina občine, so:

1) SR 10 Dravlje: območje II. kategorije. Planska opredelitev je zelena površina, opredeljena za izvedbo akcije 88 dreves za tovariša Tita, površina meri več kot 2000 m² in je iz treh strani obzidana. Možnost je prekvalifikacija po 5. členu,

2) SR 2/2 Hermes: območje I. kategorije, obstoječa raba vrtičkarji. Planska opredelitev zelene površine, opredeljene kot površine za izvedbo akcije 88 dreves za tovariša Tita. Površina meri več kot 2000 m²,

3) SP 2/2: industrijska cona: območje I. kategorije. Planska opredelitev, proizvodne površine DO Tiki in Lek, zaradi planiranih investicij v planskem obdobju 1986–1990, je smotno omogočiti podlago za pridobitev ustrezne urbanistične dokumentacije (zazidalni načrt). Zemljišče obzidano iz 4 strani, površina večja kot 2000 m²,

4) ŠM 1/5 in 1/3 industrijska cona: območje I. kategorije. Kmetijstvo ne osporava umestnosti lokacije, predvidene površine za izgradnjo trafo postaje in površine DO Plinarne. Zaradi planiranih investicij v obdobju 1986–1990, je smiselno omogočiti podlago za pridobitev urbanistične dokumentacije (zazidalni načrt),

5) ŠG 2 gramoznica Gameljne: Zemljišče VII. kategorije je že sanirano, en del pa se odpira še v sedanjem srednjeročnem obdobju. Kmetijstvo podpira kot II. območje le-ta obseg, kolikor ni pridobljenih zemljišč za ostali vzhodni del zazidalnega otoka. Zazidalni načrt za I. fazo potrjen. Sprememba namembnosti je predmet obravnave na IS občine.

V skladu z navedenim je potrebno spremeniti določbo 1. člena sklepa o uskladitvi družbenega plana zaradi spremembe in dopolnitve projekta kategorizacije in razvrstitve kmetijskih zemljišč. Na podlagi nove dokumentacije, ki jo je izdelal Zavod za družbeno planiranje v Ljubljani, na podlagi kategorizacije kmetijskih zemljišč, izdelane na Biotehnični fakulteti v Ljubljani, so prostorske sestavine družbenega plana občine Ljubljana-Siška za obdobje 1980–1985 usklajene z dogovorom o temeljih družbenega plana SR Slovenije in zakonom o varstvu kmetijskih zemljišč pred spreminjanjem namembnosti iz leta 1982.

3.3. Pregled bilance površin predlaganih izjem po 5. členu zakona o varstvu kmetijskih zemljišč pred spreminjanjem namembnosti:

Zazidalni otoki	Površina po GUP ha	Površina, uveljavljena po 5. členu ha
1) SS 12/1 b Podutik	1,40	1,40
2) SSK 6 Poljane	2,60	0,92
3) SI 2 Litostroj	5,76	0,80
4) SP 201 Tacen	2,48	0,76
SS 201/3 a Tacen	10,20	0,76
SS 201/4 Tacen	3,80	2,00
5) MeS 3 Medvode	7,68	0,44
MeO 2/3 Medvode	4,60	2,92
MeS 8/1 Medvode	25,88	0,36
6) SS 202/3 b Gameljne	4,04	0,28
7) MeR 4 Medvode	7,44	0,40
8) SS 223 Smednik	6,60	0,52
9) SS 9/2 Ob koseškem bajerju	3,40	0,92
10) SR 5 Koseze	7,44	1,36
11) SS 201/3 a Tacen	10,20	0,76
13) SS 115/1 Stanežiče	9,14	0,72
SS 115/2 Stanežiče	1,00	1,00
SS 115/3 Stanežiče	2,76	2,16
14) SS 214/2 Utik	7,04	2,00
15) SS 218/3 Vodice	8,64	6,46
16) SR 9/1 Pržan	7,36	3,40
17) SI 4	46,30	27,46

3.4. Pregled bilance površin, predlaganih kot izjeme, ki jih obravnava izvršni svet občine Ljubljana-Siška:

Zazidalni otoki	Površina po GUP ha	Površina, uveljavljena po 5. členu ha
1) SR 10 Dravlje	3,52	1,92
2) SR 2/2 Hermes	3,88	2,00
3) SP 2/2 industrijska cona	21,12	5,80
4) ŠM 1/3 industrijska cona	3,68	3,68
ŠM 1/5 industrijska cona	3,12	3,12
5) ŠG 2 Gramoznica Gameljne	53,40	4,00

Izvršni svet občine Ljubljana-Siška predlaga zborom skupščine občine Ljubljana-Siška, da sprejmejo naslednje

sklepe:

1. Prostorske in strokovne sestavine družbenega plana občine Ljubljana-Siška za obdobje 1981–1985, izdelane na Zavodu za družbeno planiranje Ljubljana, marec 1985, so usklajene z zakonom o varstvu kmetijskih zemljišč pred spreminjanjem namembnosti (Uradni list SRS, št. 44/82).

2. Sprejme se sklep o odpravi sklepa o ugotovitvi, da strokovne in prostorske sestavine družbenega plana občine Ljubljana-Siška za obdobje 1981–1985 niso usklajene z zakonom o varstvu kmetijskih zemljišč pred spreminjanjem namembnosti.

3. Sprejme se sklep o spremembi sklepa o uskladitvi družbenega plana občine Ljubljana-Siška za obdobje 1981–1985 z dogovorom o temeljih družbenega plana SR Slovenije in z zakonom o varstvu kmetijskih zemljišč pred spreminjanjem namembnosti.

4. Izvršni svet občine Ljubljana-Siška predlaga skupščini, da sprejme izjeme, opredeljene na osnovi že začeti investicij za gospodarske posege in posege družbenega plana.

Predsednik izvršnega sveta:
Dušan Brekič, dipl. occ.

Povzetek

POLITIČNO VARNOSTNA OCENA RAZMER V OBČINI LJUBLJANA-SIŠKA ZA LETO 1984 IN TEKOČE OBDOBJE

UVOD

Ocena za leto 1984 in tekoče obdobje leta 1985 izhaja in temelji na globalno politično varnostni oceni in ugotovitvah organov zveze komunistov in drugih družbenopolitičnih organizacij in organov za notranje zadeve ter na ocenah politično varnostnih razmer v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, ki so jih posredovale v okviru razgovorov oziroma pisnih ocen osnovne organizacije ZK in komiteji za SLO in DS.

Kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja in življenja so politične razmere dobre. To se kaže na eni strani v pomembnih rezultatih, ki smo jih dosegli pri gospodarjenju in obvladovanju perečih problemov, na drugi strani pa tudi v intenzivnejšem političnem delu, ki zajema vse širši krog delovnih ljudi in občanov.

Neprestano pa se moramo zavedati, da so razmere v neposredni odvisnosti od ekonomskih razmer oziroma organiziranosti in učinkovitosti subjektivnih sil pri razreševanju upravljanja.

Ocena politično varnostnih razmer pa ne more biti popolna brez upoštevanja izredno zapletenih razmer v svetu. Velika zadolženost držav v razvoju in njihovo gospodarsko in tehnološko zaostajanje, njihova ekonomska odvisnost od razvitih, povečuje razlike med razvitim Severom in ne-

razvitim Jugom. Vse to pa ob medblokovskem zaostrovanju odnosov, naraščajočo oboroževalno tekmo, ki posega že v vesolje, postavlja politične odnose v okviru hladne vojne. Zaradi geostrateškega položaja SFRJ in s tem Slovenije ter naše družbenopolitične skupnosti kot njenega sestavnega dela, našega notranjega samoupravnega socialističnega razvoja, odprtosti ter samostojne neuvrščene zunanje politike, imajo te razmere poseben pomen.

1. ORIS DRUŽBENO-EKONOMSKE, SAMOUPRAVNE IN DRUŽBENOPOLITIČNE DEJAVNOSTI DRUŽBENOPOLITIČNE SKUPNOSTI

Območje občine Ljubljana-Siška se nahaja na severozahodnem delu Ljubljane in je po površini druga največja izmed petih ljubljanskih občin. Od 15.602 ha je 51 % gozdov, 40 % obdelovalnih površin in 9 % nerodovitnih zemljišč.

Z industrializacijo in pospešeno stanovanjsko izgradnjo število prebivalstva narašča hitreje kot v Ljubljani. Trenutno je v občini približno 87.000 prebivalcev, kar predstavlja 27 % prebivalstva Ljubljane. Od skupnega števila prebivalstva v občini je 52 % aktivnega, 48 % je moških, približno ena četrtna prebivalstva je pripadnikov drugih narodov in narodnosti.

Delež kmetijskega prebivalstva se manjša in predstavlja le še dober odstotek. Od skupnega števila 38.899* zaposlenih je v gospodarstvu in negospodarstvu 37.356 ter v samostojnem osebnem delu 1.543 delavcev. Značilna je tudi visoka migracija zaposlenih med občinami in tudi širše.

Industrijsko je Šiška ena izmed najbolj razvitih občin v Sloveniji in je po ustvarjenem narodnem dohodku na 6. mestu v republiki; približno 70 % celotnega gospodarstva je industrija, ki temelji na strojogradnji (TZ Litostroj, IMP, Agrostroj, ŽG-Mostovna...), elektroindustriji (Iskrine organizacije združenega dela, Savske elektrarne TOZD Elektrarna Medvode), bazični industriji (Color, Aero — TOZD Tovarna celuloze in papirja, Lek, Donit...) in živilski industriji (Slovina, Union, Fructal-Alko — TOZD Alko...). Med ostalimi panogami so še pomembna trgovina in promet (Emona, Mercator, ABC Pomurka, Integral, Vektor...), tekstilna industrija (Dekorativna, Rašica, Tekstil...). Delež investicij v modernizacijo in rekonstrukcijo obstoječih proizvodnih kapacitet je omogočil proces preobrazbe v tehnološko sodobnejšo proizvodnjo in s tem omogočil uspešnejši prodor na tuje tržišče. Z ustvarjenim izvozom, ki je sicer večji, nismo dosegli zastavljenih ciljev za preteklo obdobje. Odvisnost naše proizvodnje glede na zagotavljanje repromaterialov in surovin ter rezervnih delov predvsem iz zahodnih držav je sorazmerno visoka in se v preteklem letu ni zmanjšala.

Na območju občine je 55,4 % otrok vključenih v 8 vzgojno-varstvenih organizacij. Osnovno šolo obiskuje 9.100 učencev v 15 osnovnih in 4 podružničnih šolah. Na področju usmerjenega izobraževanja delujejo 4 srednje šole in Višja tehniška varnostna šola.

Za izvajanje zdravstvenega varstva so poleg obratnih ambulant še dva zdravstvena doma z enotami in bolnica Dr. Petra Držaja v sestavi Kliničnega centra.

Organ občine kot družbenopolitične skupnosti je skupščina, ki jo sestavljajo zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor, njen izvršilni organ pa je izvršni svet. V temeljne delegacije je vključeno približno 3.500 delegatov. Na območju družbenih dejavnosti deluje 9 samoupravnih interesnih skupnosti s približno 4.500 delegati.

Delovni ljudje in občani uresničujejo samoupravne pravice in dolžnosti samoupravno in družbenopolitično organizirani v 31 krajevnih skupnostih in 194 organizacijah združenega dela. V okviru občine delujejo znotraj SZDL kot fronte subjektivnih socialističnih sil še ostale družbenopolitične organizacije: zveza komunistov s 6.413 člani, organiziranimi v 262 osnovnih organizacij ZK; v vseh OZD so organizirane sindikalne organizacije, neposredno povezane v občinsko organizacijo ZSS približno 9.000 mladih povezuje občinska organizacija ZSMS, v občinsko organizacijo ZZN NOV se vključuje približno 5.200 aktivnih udeležencev NOB. Poleg navedenih družbenopolitičnih organizacij pa v okviru SZDL delujejo tudi družbene organizacije

in društva, kot so ZRVS s prek 4.200 člani, rdeči križ, zveza prijateljev mladine, zveza tabornikov, športna, kulturna, gasilska... društva.

2. RAZMERE PRED IN MED NARODNOOSVOBODILNO BORBO IN VLOGA PREBIVALCEV

Partijska organizacija je bila na področju današnje občine Šiška močno razširjena že v obdobju med obema svetovnimi vojnami. Partijske celice so bile organizirane tako na terenu kot tudi v tovarnah.

Tragični dogodki na Zaloški cesti so dejavnost komunistov začasno zavrli, vendar pa je delo na začetku 30. let ponovno zaživelo (leta 1932 je bila ustanovljena partijska celica v signalnih delavnicah pri gorenjskem kolodvoru Jugoslovanskih železnic).

Po pokrajinski konferenci v Goričanih leta 1934 se je partija notranje uredila, opomogla od udarcev januarske diktature ter se vedno bolj utrjevala med ljudmi kot nosilka borbe za socialno in nacionalno osvoboditev.

Sredi leta 1936 je prišlo do širokega stavkovnega gibanja tekstilnih delavcev, v katerem so sodelovali tudi delavci tekstilne tovarne Hribernik-Beer v Vižmarjih, delavci tekstilne tovarne Stora v Zgornjih Gameljnah, njim so se pridružili še delavci Električne cestne železnice in leto kasneje še mizarski pomočniki v Šentvidu. Do takrat so bile ustanovljene partijske celice še v drugih šišenskih podjetjih: Unitas, mizarska delavnica Perko, obnovljena je bila partijska celica v Pivovarni Union, terenska organizacija v Spodnji Šiški. Po končanem stavkovnem valu pa so sledile partijske organizacije še v Električni cestni železnici, v Dravljah, v Šentvidu, v letih 1939—1940 pa so bile ustanovljene partijske celice v Tacnu, Pirničah, Gameljnah in v vižmarski tekstilni tovarni. Jeseni leta 1940 je bil ustanovljen rajonski partijski komite za rajon Tacen — Šentvid — Medvode.

Vzporedno s partijsko organizacijo so se razvijale tudi organizacije komunistične mladine (ZKMJ — SKOJ) in delavsko-prosvetna društva Vzajemnost (Šiška, Dravljje, Tacen, Šentvid).

Po aprilski kapitulaciji starojugoslovanske vojske, po zasedbi in razkosanju stare Jugoslavije leta 1941 je bila partija edina, ki je pozivala k boju proti okupatorjem in njihovim sodelavcem.

Območje današnje občine Ljubljana-Siška je bilo z razmejitveno črto, ki je potekala od črnuškega mostu po tako imenovani »nemški cesti« preko Podgorice na Toško čelo in dalje na Katarino in Vrabce, razdeljeno na italijansko in nemško okupacijsko območje.

Na območju današnje občine Ljubljana-Siška so v času NOB delovali trije oziroma štirje rajoni. Območje pod italijansko okupacijo (rajon Šiška) je spadalo v okvir Ljubljanskega okrožja. Tu je bil že konec aprila 1941 organiziran rajonski komite KPS, v začetku junija 1941 pa še rajonski odbor OF. Rajon Šiška je bil razdeljen v 4 kvarte. Februarja 1942 so Italijani Ljubljano obkrožili z žico in s tem ločili kvart Dravljje od šišenskega rajona. S tem so Dravljje postale samostojen rajon s svojim rajonskim komitejem KPS in rajonskim odborom OF.

Preostalo območje pod nemško okupacijo je bilo sestavni del škofjeloškega okrožja; tu sta bila rajona Smlednik in Medvode.

Znotraj rajonov so delovale vaške, ulične, terenske, kvartne organizacije KPS in OF. Prebivalci so aktivno sodelovali tudi v odborih AFŽ, DE, ZKMJ, ZSM, v borbenih skupinah, v ilegalnih ciklostilnih tehnikah; sodelovali so v različnih sabotažnih akcijah in drugod.

Osvobodilna fronta je že leta 1941 postala vseljudsko gibanje. V njej je sodelovalo prek 2.500 aktivistov, ki so bili močno organizirani v frontovski organizaciji.

V Tacnu je bil sprožen tudi prvi strel na okupatorja, kot pričetek oborožene vstaje v Sloveniji.

Prva skupina komunistov in skojevcev iz Dravelj in Šiške je julija 1941 odšla na Molnik v Molniško četo; 28. julija 1941 je bila ustanovljena Rašiška četa, ki je kot samostojna vojaška enota delovala do decembra 1941, avgusta istega leta se je v partizane v Stiško četo odpravila druga skupina Šiškarjev, mesec kasneje pa se je nekaj mladincev priključilo partizanskim enotam na Krimu pri Ljubljani; spomladi leta 1942 se je novoustanovljenemu Dolomitskemu odredu pridružilo prek 100 mladincev z območja današnje občine Ljubljana-Siška.

* 11 mesecev leta 1984.

Večina ljudi je na tem območju sodelovala v NOB. Le redki so bili tisti, ki so sodelovali z okupatorjem, in to ves čas NOB, ne glede na to, da je okupator izvajal izjemno hud teror.

Kot posledica predvojnih razmer in močnega delovanja klerikalno usmerjene duhovščine so bili na področju Dravelj, Šentvida, Vodic, Šmartnega in Smlednika organizirane postojanke belogardistov.

3. OCENA DRUŽBENOPOLITIČNEGA IN DRUŽBENO-EKONOMSKEGA SISTEMA SOCIALISTIČNEGA SAMO-UPRAVLJANJA

a) Uresničevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov

Relativno ugodne družbenopolitične razmere so na eni strani posledica intenzivnejšega političnega delovanja vseh družbenopolitičnih organizacij ter naporov delovnih ljudi in občanov,* na drugi pa doseženih gospodarskih rezultatov.

Imamo visoko rast industrijske proizvodnje, razmeroma ugodne finančne rezultate, izvoz se povečuje, rast OD je v skladu s rastjo dohodka, nezaposlenost se ne povečuje. Na drugi strani pa se spopadamo s hudimi težavami zaradi zastarelosti opreme in njenim prepočasnim obnavljanjem, težavami pri uvozu reprodukcijskega materiala, z naglo rastjo cen pa tudi z neustreznim družbenoekonomskim položajem v družbenih dejavnostih.

Ob velikih gospodarskih težavah, ki jih preživljamo, seveda politična situacija ni idealna. Življenjski standard je zelo padel, pri čemer občani primerjajo stanje s časi, ko je bil ta v stalnem porastu in z življenjskim standardom v sosednjih razvitih državah.

Problematika delitve sredstev za osebne dohodke, ki v veliki meri vpliva na produktivnost dela, ostaja še vedno odprta. Nerazvito in nedosledno izpeljano nagrajevanje po rezultatih dela ter naraščanje uravnilovke destimulativno deluje na uspešnejše delo in gospodarjenje. Ob tem je problematika delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki še vedno prisotna.

Imeli smo nekaj primerov, ko so organizacije združene dela, ki so poslovale z izgubo, morale v tekočem poslovanju preiti na izplačilo nižjih osebnih dohodkov (Gorenje — Tiki) ali pa so imele zaradi izgube še dodatne likvidnostne težave, kar je povzročilo težave pri zagotavljanju rednega izplačevanja ter rasti OD (Iskra ŠP — TOZD TV Pržan, Unitas, Stavbenik, Iskra ZMAJ — TOZD Baterije, Dežnik, Varnost, Dekorativna...). Pri vsem tem pa je pozitivno, da kljub nizkim osebnim dohodkom v teh sredinah ni prišlo do negativnosti oziroma prekinitev dela ali izsiljenih sestankov, kar kaže na to, da je med delovnimi ljudmi prisotna velika zavest in poznavanje vzrokov za težave ter poti in načina za izhod iz njih. Po nizkih osebnih dohodkih izstopajo delavci, zaposleni v gradbeništvu in gostinstvu ter družbenih dejavnostih.

Po oceni bo izgub v organizacijah združenega dela manj (približno tretjina izgub iz leta 1984), sicer pa so med letom izkazovale izgubo Iskra ŠP — TOZD TV Pržan, na katero odpade več kot polovica vseh izgub, DO Unitas, Iskra ZMAJ — TOZD Baterije, Gorenje — Tiki, DO Vegrad — TOZD Gradnja, Stavbenik Koper — TOZD Gradbena operativa, INGRAD — TOZD GO in IMP DO IKO — TOZD SKIP. Razlogi za izgubo so v neusklajeni rasti cen, prepočasnem prilagajanju tečaja dinarja, pa tudi v neuveljavljeni delitvi dela in svobodni menjavi dela ter razdrobljenosti in nepovezanosti gospodarstva ter medsebojni konkurenci.

V organizacijah združenega dela, ki so poslovale z izgubo, so bile ob pomoči organov zveze komunistov, sindikata in izvršnega sveta izdelane analize in ocene družbenoekonomskih razmer ter ovrednotena realnost sanacijskih programov. Različna narava izgub pa je pogojevala tudi

* Rezultati gospodarjenja: + 1,4 % rast zaposlenih (369 nezaposlenih oziroma 91,6 % v primerjavi z letom 1983); — rast fizičnega obsega proizvodnje 7,8 %, družbeni proizvod + 1,5 %;

— izvoz blaga na konvertibilno področje + 6 %, pokritje uvoza z izvozom 148 %;

— osebni dohodki — realni 9,7 %, povprečni OD v 11 mesecih leta 1984 28.899 dinarjev.

diferenciran pristop v politični akciji komunistov znotraj družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov.

Zaskrbnjujoče narašča število organizacij združenega dela, ki poslujejo z minimalno akumulacijo in ki lahko ob nadaljnjem slabšanju pogojev poslovanja pridejo pod mejo rentabilnosti. V večini teh organizacij združenega dela že izvajajo programe ukrepov za odstranitev vzrokov motenj v poslovanju.

Nespremenjeno je dejstvo, da deset organizacij združenega dela (Iskra Center za elektrooptiko, Slovin DO Slovenija vino, Litostroj, Lek, Iskra Avtomatika, Donit, Iskra ŠP — TOZD TV Pržan, Color, Aero — TOZD Tovarna celuloze in papirja in Dekorativna) ustvari skoraj 83 % konvertibilnega izvoza občine, vendar so občutni rezultati tudi v drugih organizacijah združenega dela, ki so izvoz na konvertibilno povečale več kot dvakrat (PAP, Iskra Mikroelektronika, Tapo, Tiskarna Slovenija, Turboinštitut, Tekstil, Tiba in Iskra Elektrozeve). Le 47 organizacij združenega dela v občini ni direktno ali indirektno vključenih v izvoz (komunalne in energetske organizacije združenega dela).

Pri izvozu na konvertibilno področje imajo največje izpade organizacije (indeks I. 1984 napram 1983): Iskra ZMAJ, Avtomontaža, Unitas, Rašica, Litostroj, Agrostroj, Iskra Center za elektrooptiko, Tuba in Color. Vzroki so predvsem v prepočasnem prestrukturiranju gospodarstva, premajhni povezanosti za skupni izvoz, v nekaterih ukrepih devizno-monetarne politike, zaostrovanju gospodarskih razmer na svetovnem trgu.

Kljub vsemu je pozitiven miselni premik v zavesti delavcev, da je strategija bistvenega povečanja izvoza na konvertibilno tržišče v našem življenjskem interesu.

Še vedno ostaja omejitveni dejavnik uspešnejšega gospodarjenja in večjega prodora na zahtevnejše tržišče razdrobljenost organizacij združenega dela v smislu samoupravne, ekonomske pa tudi tehnološke in proizvodne nepovezanosti. Proces združevanja dela in sredstev poteka prepočasi, kljub nekaterim pozitivnim premikom.

Tako je bila izvedena združitev DO Čevljarstvo obrtno podjetje z DO Zmaga, Kompas — Motel Medno s TOZD Magistrat, Kompas TOZD Avtobusni promet s TOZD Rent-a-car, Koopromet s Tobačno tovarno TOZD Tobak, Vegrad — TOZD Gradnje s TOZD GO Titovo Velenje, VVO Medvode, Mance Komanove in Rezke Dragarjeve v enovito delovno organizacijo ter POZD Kanu in ABC Pomurka DO Delikatesa.

V zaostrenih gospodarskih razmerah se ponekod krepijo težnje po trganju ali celo prekinjanju različnih povezav med temeljnimi organizacijami združenega dela, združenimi v delovno organizacijo oziroma sestavljeno organizacijo združenega dela, ki so poslovno povezane in dohodkovno soodvisne v proizvodnem procesu (IMP DO IKO TOZD IPKO, Integral DO Viator, v nekaterih OZD Iskre...). Pri tem moramo upoštevati tudi še vedno prisotne nekatere poizkuse sprememb oziroma še vedno prisotna razmišljanja o samoupravni organiziranosti OZD, zlasti ukinitvi TOZD, ki ne temeljijo na poglobljeni analizi doseganega delovanja niti niso ekonomsko, tehnološko ali drugače utemeljene in v ničemer ne izboljšujejo ustavnega položaja delavca (Integral DO LPP, Slovenija avto, Color...).

Dohodkovno povezovanje in združevanje sredstev znotraj reprocelot na podlagi samoupravnega sporazumevanja je v zastoju. Srečujemo se z nerazumevanjem kategorij skupnega prihodka in skupnega dohodka, zlasti pri delitvi ustvarjenega na zunanjih trgih. Primeri nespoštovanja sprejetih sporazumov, njihovo nesankcioniranje, prevladovanje posamičnih interesov, izsiljevanje cen — vse to je sestavni del odnosov v gospodarstvu, ki so pogojeni z zastojem pri krepitvi samoupravne vloge delavca v združenem delu. Največ škode povzročajo tako imenovani »črni sporazumi«, prek katerih običajno dobavitelji surovin izsiljujejo razne dodatke k normalni ceni. Kopičenje administrativnih ukrepov postavlja delavca ob rob in zmanjšuje interes delovnih ljudi in občanov za ustvarjalno (so)oblikovanje odločitev. V sredinah, kjer samoupravna vloga delavcev slabi, pa se zveza komunistov spopada s pojavi oportunitizma, malodušja in izgublja ugled kot idejnopolična sila.

* Vzroke lahko iščemo v neurejenih dohodkovnih povezavah, neizvedeni svobodni menjavi dela, kar posamezniki oziroma skupine, izhajajoč iz ozkih lastnih ali lokalističnih interesov, izkoriščajo za politizacijo delavcev.

V delovnih kolektivih je veliko razumevanja za premagovanje težav. Čeprav obstaja nekaj pomembnih žarišč gospodarske nestabilnosti, ki vpliva na politično razpoloženje delavcev in občanov, je bilo sorazmerno malo prekinitev dela ali izsiljenih sestankov (IMP DO IKO — TOZD SKIP, Iskra IEZE — TOZD Tovarna kovinskih magnetov, DO Rašica — TOZD Konfekcija...). Ob tem pa moramo ugotoviti, da ob takih pojavih ni bilo sovražne dejavnosti ter da so družbenopolitične organizacije, predvsem pa osnovne organizacije ZSS, odigrale pomembno vlogo pri reševanju odprtih vprašanj in doseganju dogovora v interesu delavcev.

Prekinitev dela pa so resno opozorilo, da odločneje uveljavljamo socialistično samoupravljanje in vlogo delavca, še posebej tam, kjer so bile sicer zaostrene politične razmere, zaradi prepočasnega sprotnega odpravljanja vzrokov konfliktov, pa do prekinitev ni prišlo (Stavbenik Koper, DO Dežnik, Unitas, KOT Tacen, Integral DO LPP, DO Vektor, Fructal-Alko TOZD Alko, DO Tuba...).*

Skupna značilnost teh pojavov pa je, da niso več vzrok izključno nizki osebni dohodki, temveč nejasne razvojne perspektive, neizvajanje sanacijskih programov, neizpeljane dohodkovne povezave med TOZD, poseganje v samoupravne pravice delavcev in se problem delitve osebnih dohodkov pokaže kot njihova posledica.

Kljub zaostrenim gospodarskim razmeram, ki pogojujejo padanje kupne moči, na stanovanjskem področju večjih zamud pri graditvi stanovanj ni, razen pri izgradnji stanovanj iz solidarnostnega sklada, postavlja pa se vprašanje bodoče stanovanjske izgradnje v občini in v Ljubljani, saj pripravljenih zemljišč praktično ni več. Temu se pridružuje problem vrtoglavega naraščanja cen kvadratnega metra stanovanja, zaradi česar so organizacije združenega dela vse manj pripravljene za nakup družbenih stanovanj. V celoti pa stanovanjska gradnja ne sledi potrebam in možnostim delavcev in občanov, posebno pa mladih družin.

Poseben problem predstavlja slabo delovanje strokovnih služb samoupravne stanovanjske skupnosti, ZIL in Staninvesta, čemur moramo posvetiti več pozornosti. Posledica neurejenih odnosov in neveljavljanja svobodne menjave dela se kaže v nenamenskem uporabljanju solidarnostnih sredstev, prekoračitvi pooblastil pri zamenjavah stanovanj, neobveščanju samoupravnih organov stanovanjske skupnosti itd.

Eden največjih problemov v občini, sanacija Draveljske gmajne, se odvija po predvidenih rokih, pri čemer pa predstavljajo velik problem finančna sredstva, ki so za sanacijo potrebna.

Primeri nasilnih vselitve, ki niso številni, se tekoče rešujejo, izvedenih pa je bilo tudi nekaj deloziacij.

Zmanjšuje se tudi število barakarskih naselij. V občini je evidentiranih 55 črnih gradenj, proti katerim je inšpekcija ukrepala, vendar rušenj ni bilo.

Na področju komunalnega gospodarstva se težave pojavljajo predvsem v izvenmestnem področju: oskrba z vodo, sanacija vodonosnih območij, kanalizacijsko omrežje, ceste (predvsem razreševanje povezav naselij ob avtocesti), problem lokalnih pokopališč. Specifičen problem predstavljajo naselja, ki onesnažujejo vodotoke, zaradi tega je onemogočena kakršnakoli gradnja.

V mestnem območju se javljajo problemi toplifikacije in plinifikacije določenih predelov, katerih rešitev bi vsekakor pripomogla k zmanjšanju stopnje onesnaženosti zraka, ki še vedno narašča, predvsem zaradi usmeritve in prehoda vedno več potrošnikov na premog slabše kvalitete in druga trda goriva. Vse to so eventualna žarišča za nezadovoljstvo med občani, katerim je potrebno prisluhniti in probleme razreševati v okviru materialnih možnosti. Situacija pa kaže, da se bodo OZD na področju energetike in potrošniki spopadali še naprej z velikimi težavami.

Poseganje v že dokaj zožen bivalni prostor lahko povzroča veliko problemov in nezadovoljstva, ki se izraža predvsem v:

— zahtevah po ponovni razpravi o že sprejetih planskih dokumentih, pri čemer so pripombe na zazidalni načrt največkrat posplošene in načelne, za njimi pa se skrivajo

privatno-lastniški interesi, ki se prikazujejo kot družbeni interesi (primer: KS Medvode, Zbilje itd.),

— zbiranje podpisov, organiziranje protestov, zavlačevanje postopkov, zahteve po ponovnih javnih razpravah in zborih občanov (Medvode, Gameljne),

— pojavljajo se tudi nacionalistični izgredi in šovinistične parole (zaenkrat le anonimnih posameznikov), ki kažejo na težnjo po zapiranju v manjša okolja ter odklanjanje priseljencev, predvsem iz drugih republik.

Vsi ti pojavi pa povzročajo dolgotrajno sprejemanje ustreznih dokumentov, kar pa zopet povzroča nezadovoljstvo in burj duhove na drugi strani.

Pri tem bi morali kritično oceniti celoletna prizadevanja za združitev komunalnih skupnosti na nivoju mesta, kjer nismo dosegli zadovoljivih rezultatov. Vzrok za to je v nejasnosti oziroma nedorečenosti ciljev združevanja, ki je prišla do izraza v toku razprav, pa tudi v različnih interesih posameznih družbenopolitičnih skupnosti na območju mesta Ljubljane. Tu je potrebno opozoriti tudi na dokaj neodgovoren pristop posameznih uporabnikov komunalnih storitev, saj marsikatera organizacije združenega dela iz naše občine še niso pristopile k podpisu samoupravnega sporazuma o organiziranju enotne komunalne skupnosti na nivoju mesta Ljubljane.

b) Značilnosti razmer, delovanja in razvoja političnega sistema in krajevne samouprave

Utrjevanje socialističnih samoupravnih odnosov odločujoče vpliva na krepitev samouprave zavesti in razpoloženje delovnih ljudi in občanov. To naj bi dosegali predvsem z odločno usklajeno in učinkovito družbenopolitično akcijo vseh organiziranih socialističnih sil, še posebej zveze komunistov, ki so dolžne in odgovorne za nadaljnje utrjevanje oblasti ter vodilne vloge delavskega razreda v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja in ustavnih temeljev samoupravne socialistične demokracije. Ocena je, da še nismo ustvarili vseh pogojev za nemoten razvoj samoupravnih in delegatskih odnosov, še več, opazen je trend zmanjševanja materialne osnove samoupravljanja, saj smo s pretiranim administrativnim urejanjem družbeno-ekonomskih vprašanj zmanjšali vpliv delovnih ljudi in občanov na odločitve o pogojih ustvarjanja in delitve dohodka, s tem pa tudi njihov interes, da aktivno sodelujejo v vseh procesih samoupravnega in delegatskega odločanja.

Posebna pozornost je bila v našem delu posvečena delovanju občinske skupščine, še posebej zboru združenega dela, da bi se v samoupravni praksi uspešneje uresničevala njuna ustavna vloga. Premik je tudi v delu družbenopolitičnega zbora, saj se občinska konferenca SZDL oziroma njeno predsedstvo vse bolj uveljavlja kot konferenca delegacij za ta zbor oziroma kot mesto usklajevanja enotnih izhodišč za delo delegatov v tem zboru. Ob tem lahko ocenimo, da je k doseženim rezultatom bistveno prispevalo tudi učinkovitejše medsebojno informiranje in usklajen program aktivnosti vseh družbenopolitičnih organizacij, ki se mora kot metoda našega delovanja še naprej dograjevati in uveljavljati v temeljnih sredinah samoupravnega ter političnega organiziranja delovnih ljudi in občanov. Družbenopolitične organizacije pa bodo morale posvetiti večjo pozornost udeležbi svojih delegatov na sejah družbenopolitičnega zbora, saj se ta udeležba v zadnjem obdobju slabša.

V teh naših prizadevanjih tudi nismo mogli mimo ocen o uveljavljanju vseh družbenopolitičnih organizacij. Na tem področju našega delovanja smo ugotavljali slabosti pri delovanju družbenopolitičnih organizacij v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, ki še niso v vseh sredinah vključene v prizadevanja za utrjevanje vseh oblik in načinov samoupravnega organiziranja in odločanja delavcev v temeljnih organizacijah ter delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih. To velja predvsem za uveljavljanje zborov delavcev, delavskih svetov, samoupravne delavske kontrole, zborov krajanov in skupščin krajevnih skupnosti kot neposrednih oblik samoupravnega odločanja delovnih ljudi in občanov v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih.

V številnih okoljih temeljne delegacije in konference delegacij za skupščine družbenopolitičnih skupnosti in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti še niso dobile enakopravne vloge in položaja pri samoupravnem odločanju delovnih ljudi in občanov v organizacijah združenega

* Pri tem je potrebno izpostaviti, da so kljub zaostrenim razmeram delavci Integrala, DO Ljubljanski potniški promet z velikimi naporji ob izredno težkih vremenskih razmerah zagotovili nemoten prevoz delavcev na delo in z dela in s tem prispevali k doseženim rezultatom gospodarjenja.

dela in krajevnih skupnostih ter se zato tudi često ne sestajajo. Stanje na tem področju je zaskrbljujoče, še zlasti glede samoupravnih interesnih skupnosti, ter predstavlja resno oviro za nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov. Osnovna naloga subjektivnih sil ter samoupravnih organov in poslovnih struktur je, da zagotovijo izboljšanje razmer v skladu s sklepi delegatske skupščine iz leta 1984. Osnovne organizacije ZK, ZSS in ZSMS morajo sodelovati pri oblikovanju smernic in stališč za delo delegatov do pomembnih vprašanj, ki so na dnevnih redih temeljnih delegacij oziroma konferenc delegacij in se zavzeti za uskladitev potrebnih aktivnosti. Le boljše in uspešnejše delo temeljnih delegacij in konferenc delegacij bo prispevalo h krepitvi vloge zbora združenega dela in s tem vpliva združenega dela pri oblikovanju in uresničevanju politike tako v občini kot širši družbenopolitični skupnosti. Aktivnosti, ki so bile vodene še zlasti po prvih neuspešnih volitvah predsednika in podpredsednika delegatske skupščine v marcu 1984, so bistveno prispevale k temu, da je udeležba in aktivnost delegatov zbora združenega dela boljša, s stanjem pa še vedno ne moremo biti zadovoljni. V prihodnje bo treba aktivnost usmeriti v to, da bo zbor združenega dela dejansko postal odločujoči dejavnik glede sprejemanja odločitev o pogojih ustvarjanja, pridobivanja in razporejanja dohodka.

Še vedno so prisotni znani problemi, ki zadevajo programiranje dela delegatskih skupščin, dnevne rede in gradiva. Bistven premik je bil storjen glede delegatske skupščine družbenopolitične skupnosti, le v manjši meri pa so bile pripombe upoštevane pri samoupravnih interesnih skupnostih, katere so na eni strani pod močnim pritiskom svojih strokovnih služb, na drugi strani pa se jim z neposrednim vplivom izvršnega sveta občine in mesta vse bolj zožuje prostor za samoupravno aktivnost in odločanje. Ob pogostni odostnosti subjektivnega dejavnika ne moremo pričakovati, da bodo skupnosti zaživele.

Zaradi tega prihaja do izraza mnenje, da celotno problematiko, namesto iskanja boljših rešitev, zreducirajo zgolj na to, da je samoupravnih interesnih skupnosti preveč oziroma da jih je potrebno reorganizirati. Zato bo treba vztrajati na uresničevanju že sprejetih stališč in zaostri odgovornost tako vodstev samoupravnih interesnih skupnosti kot tudi strokovne službe. Prepočasno reševanje tovrstnih problemov se negativno odraža na udeležbi in aktivnosti delegatov. Prav tako je treba zaostri odgovornost vseh dejavnikov za odgovore na delegatska vprašanja, ki so često formalna, nepopolna in ne prispevajo k učinkovitejšemu razreševanju nakazane problematike, kar je bistvo vprašanja posameznih delegacij oziroma delegata.

Kot politično vprašanje pa je med delovnimi ljudmi in občani v nekaterih krajevnih skupnostih izstopalo tudi forumsko in zaprtlo delovanje organov družbenopolitičnih organizacij in krajevnih samouprav. Ob vsem tem pa aktivnosti zavirajo tudi nerešena vprašanja zagotavljanja sredstev za delovanje krajevnih skupnosti, povezanosti in spoznavanja z organizacijami združenega dela ter dogovarjanje v okviru samoupravnih interesnih skupnosti, ki pa še ni zaživele.

Tisti del nalog, ki so se nanašale na uveljavitev socialistične zveze kot najširše množične organizacije vseh delovnih ljudi in občanov, prek katere bi z demokratičnim dialogom uveljavljali svoje interese in neposredno vplivali na razreševanje vseh pomembnejših družbenih vprašanj, se v praksi še ni v celoti uresničil. Posebej izstopa vprašanje neuvpeljavljanja hišnih in uličnih aktivov SZDL, ki ima neposreden odraz v neorganizirani hišni samoupravi v precejšnjem številu krajevnih skupnosti, predvsem pa v mestnih naseljih in novih stanovanjskih soseskah. Nizka stopnja samoupravne organiziranosti v samskih domovih ob specifičnih socialnih, življenjskih in bivalnih razmerah pogojuje stalno nevarnost, da bi prišlo do konfliktnih razmer, še posebej, ker je stopnja samoupravne organiziranosti znotraj nizka, prav tako pa so delavci družbenopolitično manj aktivni.

V precejšnjem številu krajevnih skupnosti se postavlja vprašanje neorganiziranosti in neaktivnosti mladih v ZSMS, kar se odraža tudi v njihovi premajhni vključenosti v socialistično samoupravno aktivnost, na drugi strani pa so nekateri pod vplivom negativnih tendenc in drugih škodljivih pojavov.

Posledice premajhne aktivnosti mladih v ZSMS in povezanosti organov z mladimi v organizacijah združenega dela

in krajevnih skupnostih so dobile tudi svoj epilog v zadregah ob kadrovanju na vodilne funkcije v občinski konferenci ZSMS.

Razmere opozarjajo na specifičen družbenoekonomski položaj mladih, ki zahteva aktivno delovanje zveze komunistov med mladimi v boju za socialistično usmerjenost mladega rodu. Sedanja zelo zahtevna, protislovna in konfliktna narava naših družbenoekonomskih razmer pa nam narekuje poglobljeno proučitev in spremembo našega odnosa do mladih. Še posebej zato, ker so zapaženi pojavi idejne dezorientacije med deli mlade generacije, ki izhajajo predvsem iz nerazumevanja bistva zapletenosti socialističnih samoupravnih odnosov.

c) Družbene dejavnosti

Obstoječe gospodarske razmere zahtevajo, da se delovanje družbenih dejavnosti uskladi z realnimi možnostmi. To terja celo vrsto ukrepov, ki prizadenejo tako uporabnike kot izvajalce. Zmanjševanje obsega pridobljenih pravic, dosledno spoštovanje normativov, povečanje participacije uporabnikov ob zmanjšanju realnih osebnih dohodkov povzroča odpore in nerazpoloženje pri enih in drugih.

Čeprav je bila skupna poraba v dogovorjenih okvirih, je še premalo kvalitetnih premikov v vsebini in kvaliteti programov in storitev. Položaj delavcev v družbenih dejavnostih se še ni izboljšal, kar pogojuje, ob neizpeljani svobodni menjavi dela in neustreznem sistemu nagrajevanja, slabšanje medsebojnih odnosov v teh okolišjih.

Temeljni problem na področju otroškega varstva in šolstva ni v številu vključenih otrok, ampak v nizkih osebnih dohodkih, kjer se je z delno valorizacijo problem samo omilil, ne pa odpravil. V vzgojnovarstvenih organizacijah je nastal problem 137 od skupno 164 varuhinj, ki v skladu z zakonom po 8. 3. 1985 ne izpolnjujejo več pogojev zaradi neustrezne izobrazbe, da bi še naprej opravljale svoje delo. Zaradi nenehnega naraščanja stroškov in sredstev za vzdrževanje objektov ter zahtev po bistveno večjih cenah in participaciji staršev se odpira vprašanje bodoče zasedenosti kapacitet in s tem še pogloblja vprašanje socialne varnosti zaposlenih, da o vprašanju družbenih ciljev vzgoje in izobraževanja sploh ne govorimo.

Prostorski primanjkljaj za izvajanje osnovnošolskega pouka in kvalifikacijska struktura pedagoškega kadra se sicer izboljšujeta, vendar je še vedno prisoten primanjkljaj učiteljev za nekatere predmete. Kljub temu pa je opazen padec v kvaliteti dela v osnovnih šolah. Ta je prisoten tudi na področju šolske prehrane. K temu nedvomno prispeva tudi pristop k razreševanju teh vprašanj na način, da se vse breme prevla na starše, kar prispeva tudi k naraščanju socialnih razlik.

Prostorski problemi so prisotni tudi na področju srednjega usmerjenega izobraževanja, kjer je še vedno izrazito premajhna povezanost in usklajenost z organizacijami združenega dela. Preskrba z učbeniki, zagotavljanje učnih pogojev (delavnica v Srednji šoli za elektroniko Šentvid) ne vpliva dobro na kvaliteto dela in daje motivacijo tistim študentom, ki ne spremljajo koncepta usmerjenega izobraževanja. Z nadaljnjo družbenopolitično aktivnostjo pa moramo preseči prakso, da je šola le izobraževalna organizacija ter dati bistveno večji pomen vzgojnemu delovanju za delo in usposabljanje ter razvoju otrok v socialistično samoupravno oblikovano in opredeljeno osebnost.

Na področju zdravstvenega varstva ugotavljamo, da se to uresničuje v skladu s sprejetim programom, vendar pa je ob problemih financiranja prisoten izpad dohodka, kar vpliva na zmanjšanje možnosti obnove iztrošene opreme in tudi na sorazmerno nizke osebnih dohodke. Ob sorazmerno veliki obremenjenosti gospodarstva je majhna tudi pripravljenost za iskanje ustreznih rešitev. Na primer, dopolnitve samoupravnega sporazuma o prenosu nadomestil osebnega dohodka in stroškov zdravljenja v primeru nesreče pri delu ni podpisalo 140 subjektov v občini. Nepovezanost farmacevtske industrije z zdravstvenimi organizacijami, ki se kaže v sistemu oblikovanja cen, še dodatno ogroža izvajanje in zagotavljanje ustreznega zdravstvenega varstva.

Ob zaostrovanju gospodarskih razmer in padanju življenjskega standarda narašča število socialnih problemov in upravičencev do družbene pomoči, predvsem tistih, ki jim ta pomoč predstavlja osnovo za življenje.

Dom starejših občanov vse bolj razvija tudi izvedomske dejavnosti, v družabno in kulturno življenje v domu se vse

bolj vključujejo tudi občani, ki v domu ne živijo. Sami pogoj gospodarjenja in dela pa so vedno težji zaradi naraščanja stroškov, neurejene participacije s strani zdravstvene skupnosti in števila oskrbovancev, ki potrebujejo bolnišnično zdravljenje in nego.

Kot poseben problem se postavlja vprašanje skrbi za upokojence, starejše in onemogle občane, ki so zlasti številni v KS Milan Majcen, KS Ljubo Šerčer in KS Hinko Šmrekar. Med njimi je precejšnje število takih, katerih gnotne razmere zaradi nizkih pokojnin niso najboljše. Tu še posebej izstopajo upokojenci, ki prejemajo družinske pokojnine in živijo v mestnih KS.

Socialna problematika pa se razrašča tudi v organizacijah združenega dela, kjer je prisotna težnja prenesti reševanje problemov na družbo kot celoto, kar se najbolj izrazito kaže v odnosu do izvajanja samoupravnega sporazuma o zagotavljanju minimalnih standardov pri zaposlovanju delavcev. Še vedno je premalo prisotno spoznanje, da bomo pri reševanju socialne problematike dosegli uspehe le, če bomo dosegali boljše rezultate dela in s tem povežali sistem nagrajevanja tako, da bodo socialne pomoči in podpore deležni le tisti, ki so nezmožni z lastnim delom zagotoviti svojo socialno varnost.

Z vidika dolgoročnega načrta gospodarske stabilizacije in psihofizičnega usposabljanja in utrjevanja obrambnih sposobnosti občanov in delovnih ljudi ter mladine je potrebno še nadalje aktivirati vse razpoložljive športno rekreacijske površine, vključno s šolskimi telovadnicami, ter naravne danosti, da bi tako dosledno izvajali koncept množične telesne kulture. Pri tem pa je ob stalnem pomanjkanju sredstev še vedno prisotno nerazumevanje koncepta vrhunskega športa in zastoji pri njegovem uveljavljanju. Poseben problem predstavlja, zaradi zmanjševanja obsega sredstev, tekoče oziroma investicijsko vzdrževanje nekaterih telesnokulturnih objektov. Z varnostnopolitičnega vidika je potrebno bistveno večjo pozornost nameniti obnašanju publike na nekaterih prireditvah (predvsem ligaških tekmah košarkarskega in hokejskega kluba Olimpija).

Osrednji problem na področju kulture še vedno predstavljajo manjkajoča sredstva za sanacijo obstoječih domov kulture, za njihovo ustrezno opremljenost in kritje materialnih stroškov društvom, ki delujejo v krajevnih skupnostih.

Poseben problem je še vedno prisoten v Centralni knjižnici Šiška, ki ima že 58.000 knjig in le 90 m² prostora, kar ji onemogoča povečevanje obstoječega fonda knjig ter njihovo izposojanje.

V skladu s programom se uresničuje varstvo spomenikov, spominskih plošč ter obeležij NOB in socialistične revolucije, ki mu bo potrebno nameniti še več pozornosti s strani posameznih oskrbnikov in drugih odgovornih dejavnikov.

Narava in vrsta kulturnih prireditev prav gotovo vplivata na varnostno situacijo, zato morajo biti organizatorji prireditev izredno previdni, ko ponujajo bodisi domača ali tuja dela, ali ko povabijo na gostovanje razne skupine iz domovine in tujine. Za preprečevanje in odpravljanje izrednih razmer je pomembno zagotoviti tekoči pregled programov in njihovo ocenitev z vidika morebitnega sovražnega delovanja, kar velja še posebno za tuje ansamble.

4. SOCIALISTIČNEMU SAMOUPRAVLJANJU IN DRUŽBENOPOLITIČNI UREDITVI NASPROTNE SILE IN NJIHOV VPLIV NA VARNOSTNE RAZMERE

Okrepljena družbenopolitična aktivnost v temeljnih sredinah, še posebej v organizacijah združenega dela materialne proizvodnje, zožuje prostor za delovanje notranjega sovražnika proti socialističnemu samoupravljanju in federativni ureditvi SFRJ, čeprav njegovega vpliva v posameznih sredinah, kjer je ta prisoten, ne smemo zanemarjati.

Ob spletu določenih notranjih in zunanjih okoliščin se ti organizirajo in prilagajajo oblike in način svojega delovanja razmeram. Predvsem izkoriščajo notranje težave gospodarstva in prepočasno uveljavljanje samoupravnih odnosov v posameznih okoljih. Podpihujejo nezadovoljstvo ljudi ob konkretnih nerešenih vprašanjih, v prvi vrsti skušajo omajati bratstvo in enotnost enakopravnih narodov in narodnosti.

Potencialni nosilci sovražnega in destruktivnega delovanja v Ljubljani in občini so:

— zagovorniki buržoaznega pluralizma, ki poskušajo

spodbujati odprti in svobodni dialog na različnih ideoloških osnovah ter na tej podlagi podpirati politični pluralizem interesov brez zveze komunistov. Ob povezovanju z reakcionarno emigracijo v zamejstvu teže za »slovensko samobitnostjo in nacionalno suverenostjo«.

Posamezniki so skušali obravnavanje tako imenovanih »dachauskih procesov« izkoristiti za poizkus razvrednotenja celotnega našega narodnosvobodilnega boja in povojnega razvoja. Pri tem gredo celo tako daleč, da predlagajo nekakšno narodno spravo z belo gardo in belogardizmom, rehabilitacijo škofa Rožmana, postavitve spomenika ustreljenim narodnim izdajalcem na Rogu. Ob takih pojavih smo še premalo budni in idejnopolitično osveščeni ter premalo učinkoviti in odločnejši v idejnopolitičnem boju;

— nosilci birokratsko-dogmatskih pozicij iz vrst bivših informborejcev dobivajo oslombo v pripadnikih politike »trde roke« v administrativno-centralističnem sistemu, ob razpravah in iskanju razreševanja odprtih vprašanj, kot na primer: devizni sistem, pokrivanje tečajnih razlik, solidarnost, ... ponujajo svoje rešitve, ki vodijo družbo nazaj v etatizacijo odnosov. Značilna za njih je kritika sistema in zveze komunistov ter političnega vodstva, dokaz pa vidi v popuščanju do nekaterih negativnih pojavov;

— tehnokratsko in liberalistično usmerjeni posamezniki, ki so oziroma še vedno v svojem delovanju podpirajo politiko vpliva in moči nad dohodkom, privilegija, dušebrižništva in špekulativnega pridobitništva. Na račun privatnih in skupinskih lastninskih interesov se skrajno neodgovorno obnašajo do družbene lastnine in družbenih interesov. Verbalno sicer sprejemajo politiko zveze komunistov ter socialistično samoupravljanje kot sistem, v praksi pa zavirajo njegovo uresničevanje, povzročajo nezadovoljstvo delovnih ljudi in občanov itd. V tesni zvezi s tem gre ocenjevati stanje gospodarske kriminalitete, ki ima vse znake naperjenosti k izpodkopavanju našega političnega sistema. Iz poročila družbenega pravobranilca samoupravljanja in delovanja sodišča združenega dela izhaja, da narašča število sporov v organizacijah združenega dela zaradi nezakonitega ravnanja ter nezadostne pravne pomoči delavcem že v samih organizacijah združenega dela. Družbeni pravobranilec samoupravljanja je v občini obravnaval za 3 % več zadev kot leto poprej, pri čemer se spreminja značaj in njihova zahtevnost. Prevladujejo neustrezni načini dodeljevanja stanovanj in kreditov, neustrezne in nezakonite delitve osebnih dohodkov in drugih meril, to je predvsem tiste zadeve, ki delavce najbolj prizadenejo. Za zaščito svojih interesov bi bili pripravljeni služiti vsakomur, ki bi jim omogočal oblast nad delavci;

— zagovorniki anarholiberalističnih tendenc ter nezadovoljniji se združujejo na področju kritike vsega obstoječega, v kar spodbujajo študentsko populacijo k odkritejšemu izražanju nezadovoljstva, značilno za obdobje 1968—1972. Na teh pozicijah vse bolj nastopa Radio Študent, ki ironizira vsa dogajanja v naši družbi in jih pripisuje slabemu delu družbenopolitičnih dejavnikov in nedemokratskemu naši družbe. Podoben trend je opaziti pri študentskem listu Tribuna in Mladina;

— posamezni nosilci klerikalizma in poizkusi obujanja »katoliške akcije« v cerkvi in izven nje, kar se kaže kljub normalnim odnosom med verskimi skupnostmi in samoupravno socialistično družbo. Potencirajo se poizkusi, da se občane deli na verne in neverne, zbirajo se »dokazi«, da so verni zapostavljeni oziroma drugorazredni občani ter na tej osnovi postavljajo pogoje za dialog z družbenopolitičnimi predstavniki. S posameznimi akcijami izven SZDL oziroma organiziranih oblik dela izvajajo razne oblike karitativne dejavnosti, zahtevajo cerkvene obrede v Domu starejših občanov na način, ki ni v skladu z zakonodajo; s pošiljanjem cerkvenega tiska, voščilnic ob cerkvenih praznikih komunistom skušajo zaostriiti odnose med vernimi in ateisti. Nekoliko težje gospodarske in politične razmere pogujejo stopnjevanje pritiska rimskokatoliške cerkve, da bi uresničili svoje interese. Tudi vsiljene razprave o tem, ali gre »komunist lahko v cerkev«, ali je »komunist lahko veren, ... so vključene v te poizkuse. Ta dejavnost pa se nevarno sprejema ob robu klerikalizma in sektaštva, predvsem tam, kjer so župnijski uradi bolj agresivni;

— posamezniki, ki zavestno javno in anonimno izpadajo z raznimi napisnimi akcijami in skrunitvami spomenikov. Lani je bilo takih pojavov sicer manj, večinoma pa so bili usmerjeni proti pridobitvam NOB ter bratstvu in enotnosti

naših narodov. Kaznivih dejanj s političnim obeležjem v preteklem obdobju ni bilo, razen štirih primerov javne sovražne propagande, ki so jih storile osebe v vinjenem stanju;

— nosilci nacionalne nestrpnosti spodbujajo slovenski nacionalizem in nestrpnost do drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti. Nevarnost ekspanzije tega pojava je ves čas prisotna, saj lahko ob nadaljnjem zaostrovanju gospodarskih razmer dobi konkretne oblike in velike razsežnosti. Izraža se tudi v obliki pritožb delavcev iz drugih republik in avtonomnih pokrajin nad odnosom Slovencev — sodelavcev do njih in zapostavljanjem. To prihaja do izraza predvsem v kolektivih in večjih naseljih, kjer je večje število delavcev oziroma občanov iz drugih republik.

Nacionalizem pa se izraža in krepi tudi na ekonomskem področju, ki prerašča v klasične nacionalistične težnje (očitki, da v drugih republikah ne izvajajo gospodarske stabilizacije, slaba preskrbljenost z domačimi surovinami, nepovezanost gospodarstva...);

— neugodni družbeni procesi se odražajo pri mladoletnikih, zlasti tistih, ki izhajajo iz socialno neurejenih okolij. To se odraža na številu kaznivih dejanj.

5. DRUGA VARNOSTNA PROBLEMATIKA

a) Splošna kriminaliteta

V letu 1984 je na območju občine klasična kriminaliteta v upadu, in sicer smo v letu 1984 obravnavali 2.232 kaznivih dejanj v sodelovanju z drugimi strokovnimi službami organov za notranje zadeve in ostalimi postajami, ki so bila storjena na območju občine, kar je za 17,31 % kaznivih dejanj manj kot v letu 1983.

V letu 1984 prevladujejo predvsem lažja kazniva dejanja, in sicer kazniva dejanja zoper družbeno in zasebno premoženje, v manjšem obsegu pa so zastopana kazniva dejanja zoper življenje in telo, splošno varnost ljudi in premoženja. Predvsem prevladujejo tatvine in poškodovanja tuje stvari — predvsem manjša poškodovanja osebnih avtomobilov, razbijanje stekel na stanovanjskih objektih, izločbah itd.

Največ kaznivih dejanj je storjenih v krajevnih skupnostih, ki so gosto naseljene ter je na tem mestu tudi največ gospodarskih objektov, na primer od 100 do 200 kaznivih dejanj v KS Koseze, Milan Majcen, Dravljje, Šentvid, Hinko Smrekar, Medvode, Litostroj, Dolomitski odred.

b) Javni red in mir

Na področju javnega reda in miru ne beležimo hujših kršitev, ki bi v večji meri ogrožale ali vznemirjale delovne ljudi in občane.

V letu 1984 je na območju občine zabeleženo 936 prekrškov zoper javni red in mir, ki jih je storilo 853 kršiteljev. To je za 23 % prekrškov manj kot v preteklem letu. Vrsta prekrškov je razvidna iz preglednice:

Vrsta prekrškov	1984	+ — %
Pretepanje in drzno vedenje	93	—18
Prepiranje, kričanje	600	—14,3
Omalovaževanje pooblaščenih uradnih oseb	83	—17,2
Klatenje, potepanje	47	—15,4
Točenje alkohola mladoletnim in vinjenim	24	—59,4
Drugi prekrški	31	—15,9

Največ prekrškov zoper javni red in mir je bilo storjenih v KS Milan Majcen, Zgornja Šiška, Šentvid in Medvode, kar je razumljivo, saj so to najbolj urbane sredine in v teh krajevnih skupnostih je tudi največ gostinskih lokalov. Največ kršitev je bilo storjenih ponoči in v gostinskih lokalih ter pri privatnih stanovanjih.

Večjih kršitev javnega reda in miru pri varovanju prireditve, katerih je bilo 315, ne beležimo, razen nešportnega navijanja gledalcev na hokejskih tekmah Olimpije z Jesenicami in Crveno zvezdo. Da bi te kršitve omejili, smo opravili več preventivnih razgovorov z odgovornimi v klubih in navijači.

c) Prometna varnost

Prometne razmere se v letu 1984 v primerjavi z letom 1983 niso bistveno spremenile.

Poslabšane prometne razmere na območju oddelka milice Vodice, do katerih je prišlo v letu 1983 in so v zvezi z izgradnjo avtoceste Ljubljana—Naklo, so v letu 1984 ostale nespremenjene. Slabe prometne razmere so zlasti na regionalni cesti Šmartno pod Šmarno goro in Vodicami, pogosto pa jih promet velikega števila težkih tovornih vozil, ki poleg onesnaževanja vozišča povzročajo tudi znatne poškodbe vozišča.

Prometna varnost je bila v letu 1984 v primerjavi z letom 1983 na približno enakem nivoju. Če jo ocenjujemo glede na število prometnih nezgod, ki so se zgodile v minulem letu, je bila prometna varnost znatno boljša, če pa jo ocenjujemo glede na posledice, ki so v prometnih nezgodah nastale, pa v primerjavi z letom 1983 ni bistvenih razlik.

Leto	Število nezgod	%
1983	321	
1984	228	—28,08

V minulem letu se je na območju postaje milice Šiška zgodilo še 973 prometnih nezgod, ki so imele za posledico le manjšo premoženjsko škodo in so bile obravnavane kot prekršek.

V tem številu so zajete tudi nezgode oziroma poškodbe vozil z drugim vozilom na parkirnih prostorih, ko povzročitelj ni znan. Število takih nezgod oziroma prijav takih poškodb vozil na parkirnih prostorih je v primerjavi z letom 1983 v porastu, v večini primerov pa je na oškodovančevem vozilu nastala neznatna premoženjska škoda.

Posledice prometnih nezgod:

	1984	%/1984
Število mrtvih	13	+ 8
Število hudo telesno poškodovanih	83	+21,69
Število lahko telesno poškodovanih	227	—11

Največje število prometnih nezgod se je zgodilo na magistralni (Celovški) cesti, in sicer v mesecu juniju in septembru. Glede na dan in uro se je največ nezgod pripetilo ob sobotah in torkih med 10. in 12. ter 14. in 16. uro.

Kot vzroki prometnih nezgod so v obravnavanem obdobju najčešče bili: neprilagojena hitrost vožnje, izsiljevanje prednosti, izsiljevanje prednosti pešcem na zaznamovanih prehodih za pešce, vožnja v rdečo luč, napake pešcev.

V letu 1984 se je na območju postaje milice Šiška zgodilo 11 prometnih nezgod s pobegom, v katerih je bilo 7 oseb lahko telesno poškodovanih, 4 hudo telesno poškodovane, ena oseba pa je izgubila življenje. Od teh nezgod so bile raziskane 4, neraziskanih je ostalo 7, in to nezgode, v katerih je bilo 5 oseb lažje telesno poškodovanih in dve osebi hudo.

d) Delovne nezgode, požari in hujše nesreče

Na območju občine v letu 1984 beležimo 40 požarov, ki so v večini primerov nastali na stanovanjskih hišah in v delovnih organizacijah, kjer pa ni bila ugotovljena naklepnost teh dejanj. Kljub temu pa je treba poiskati vzroke za takšno stanje. Ti pa so predvsem slaba preventiva in malomarnost. Skupna materialna škoda vseh požarov je ocenjena na približno 8.746.000 dinarjev.

V letu 1984 smo obravnavali 18 delovnih nezgod, pri katerih je bilo 6 oseb hudo telesno poškodovanih, 8 pa je bilo lahko telesno poškodovanih. Materialno škodo pri vseh delovnih nezgodah ocenjujemo na 800.000 dinarjev.

V letu 1984 ne beležimo večjih železniških nesreč. Beležimo 14 manjših iztirjenj vagonov, predvsem pri premiku na železniških postajah Šiška in Šentvid ter na industrijskih tirih. Pri iztirjanjih je nastala večja materialna škoda ali zastoji pri železniškem prometu. V večini primerov ne gre za tujo krivdo, razen v enem primeru, ko je šlo za malomarno opravljanje službe odpravnika vlaka in smo zoper njega podali kazensko ovadbo.

e) Družbena samozaščita

Na področju družbene samozaščite ugotavljamo, da se vedno bolj uveljavlja in krepi med delovnimi ljudmi in občani, vendar je ta premalo prisotna na nekaterih področjih dela in življenja.

Med storjenimi kaznivimi dejanji je največ premoženjskih deliktov, katerih objekt napada je pogosto družbena last-

nina oziroma družbeno premoženje v nekaterih delovnih organizacijah.

Veliko je primerov, kjer so vrata včasih na stečaj odprta za odnasanje družbene lastnine. Iz dneva v dan ugotavljamo ogromno število drobnih tatvin raznih predmetov in orodij. Za ta kazniva dejanja je težko identificirati storilca, čeprav se domneva, da sodelavci vedo drug za drugega, kaj kdo odnaša in kaj kdo potrebuje. Organizacije združenega dela le redko prijavljajo taka dejanja. Šele ko se zbirajo obvestila o drugih pojavnih oblikah v taki delovni organizaciji, se ugotovi, da že dalj časa trajajoče drobne tatvine nihče ne obravnava ali prijavlja. Ko se poskuša ugotoviti storilca, se naleti na zid molka med sodelavci. Služba varovanja, ki bi morala opravljati preventivne kontrolne preglede, to vse bolj opušča, ker v nekaterih delovnih organizacijah menijo, da na ta način izražajo nezaupnico do sodelavcev.

Tudi ugotovljene malomarnosti pri opravljanju zavarovanja družbenega premoženja, tako s strani delovnih organizacij samih kot s strani DO Varnost kažejo, da v nekaterih delovnih organizacijah zunanje in notranje varovanje objektov ni zadovoljivo. Angažiranje samoupravnih in poslovnih dejavnikov ter družbenopolitičnih organizacij pri krepitvi zavesti in socialističnih samoupravnih odnosov, kar vse mora najti odraz tudi v skrbi za družbeno premoženje, družbena sredstva za delo in gospodarjenje z njimi, je preslabo.

V tem okviru je potrebno večjo skrb posvetiti problematiki s področja kadrovske politike. Dosledno moramo spoštovati osnovno načelo in ustrezno ukrepati zoper kadre, ki delujejo proti našemu samoupravnemu sistemu, ki ne spoštujejo dogovorov, so neodgovorni pri opravljanju nalog in ki nimajo ustreznih moralnopolitičnih kvalitete.

V letu 1984 je bilo tudi več neustreznih pojavov, ki so imeli za posledico večjo materialno škodo v organizacijah združenega dela zaradi malomarnosti oziroma drugih vzrokov, na primer:

— v DO Color — TOZD Smole v Medvodah sta bila dva primera, ko so delavci zaradi malomarnosti uničili kemikalije, potrebne za proizvodnjo,

— ugotovljena je bila večja onesnaženost reke Save z različnimi lesnimi odpadki in madeži olja. Sicer snovi niso bile strupene, v reko pa so prišle iz DO Aero — TOZD Tovarna papirja in celuloze,

— prav tako je prišlo zaradi okvare v DO Pivovarna Union — TOZD Kvasarna do izlitja melase, surovine za izdelavo pekarskega kvasa.

Potencialno nevarnost za nastanek izrednih razmer predstavlja neurejeno parkirišče vozil primestnega in mestnega potniškega prometa, kjer bi v primeru požara oziroma sabotaže prišlo ne samo do velike gmotne škode, temveč do popolnega zastoja.

6. ORGANIZIRANOST IN USPOSABLJENOST DRUŽBENOPOLITIČNE SKUPNOSTI IN DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ ZA ODPRAVLJANJE IN PREPREČEVANJE IZREDNIH RAZMER

Vloga komiteja za SLO in DS kot politično izvršilnega organa se je v temeljnih samoupravnih okoljih in družbenopolitični skupnosti že uveljavila, posebno pri zagotavljanju usklajenosti vseh dejavnikov splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

V okviru stalnih oblik idejnopolitičnega usposabljanja so bili predsedniki komitejev in njihovi namestniki usposobljeni za svoje naloge.

Obravnavanje in ocenjevanje politično varnostnih razmer je v osnovnih organizacijah ZK praksa, ki se uveljavlja tudi v drugih družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih. Ugotavljamo pa, da nekatere ocene niso v celoti odraz dejanskega stanja v posameznih sredinah. Zaostreni pogoji gospodarjenja, izvajanje stabilizacijskega programa, nerazviti samoupravni odnosi, slabo urejeno nagrajevanje in drugo so primeri, ki povzročajo politično napetost (ustavitev dela, izsiljeni sestanki, neuspeli referendumi, slaba delovna disciplina), na katere pa osnovne organizacije ZK, sindikat in samoupravni organi ne reagirajo pravočasno.

Sprejet je varnostni načrt občine in v večini varnostni načrti krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela. Pri preverjanju uporabnosti in kvalitete varnostnih načrtov v posameznih sredinah ugotavljamo, da so ti kljub neka-

terim pomanjkljivostim realna osnova za izvajanje aktivnosti pri preprečevanju in odpravljanju izrednih razmer. Nosilci nalog so v podrobnostih še premalo seznanjeni z vsebino teh načrtov oziroma so te aktivnosti premalo prisotne v programih posameznih subjektov.

Ocenjujemo, da je pomanjkljivost in pojavom navkljub, ki so že izpostavljeni v tej oceni, družbenopolitična in samozaščitna osveščenost taka, da zagotavlja učinkovito zoperstavljanje poizkusom destabilizacije političnih in varnostnih razmer. Pri tem moramo upoštevati tudi ocene o moralnopolitičnem stanju enot teritorialne obrambe in njihovo materialno opremljenost ter kadrovske popolnjenost. Pri nadaljnjem razvoju družbene samozaščite pa bomo morali delati na dograjevanju in realizaciji dopolnjene zasnove narodne zaščite, na njenem uveljavljanju in usposabljanju za delovanje v miru in vojni.

ZAKLJUČKI IN OCENA

Ocenjujemo, da obstajajo indicije za pojave konfliktnih situacij in elementov izrednih razmer, če bi te naraščale in ob eventualni povezavi z drugimi dejavniki subverzijskega delovanja.

Ocenjujemo, da do takih pojavov lahko pride:

a) v organizacijah združenega dela, ki poslujejo z izgubo ali so na meji rentabilnosti. Natančna opredelitev teh organizacij je težavna zaradi trenda slabšanja ekonomskega položaja in različne narave izgub;

b) v organizacijah združenega dela, ki so v težki situaciji zaradi politike cen, pomanjkanja finančnih sredstev za zagotovitev obratnih sredstev, sredstev za osebne dohodeke in tekoče poslovanje zaradi visokih obresti na kredite;

c) v organizacijah združenega dela, v katerih je bilo že izraženo politično nerazpoloženje z različnimi izsiljenimi sestanki in prekinitvami dela, zaradi nizkih osebnih dohodkov, nerazvitih samoupravnih odnosov, nejasnih razvojnih perspektiv.

Za ta področja bi bilo potrebno izvesti naslednje aktivnosti:

Osnovni ukrepi za preprečevanje izrednih pojavov morajo biti vsebovani v akcijskih programih družbenopolitičnih organizacij in sanacijskih programih organizacij združenega dela. V okviru družbenopolitične skupnosti bomo z usklajeno akcijo družbenopolitičnih organizacij stalno prisotni pri spodbujanju in spremljanju aktivnosti. Izvršni svet občinske skupščine in zbor združenega dela pa morata tekoče spremljati uresničevanje in izdelavo sanacijskih načrtov ter dajati pobude za ustrezne kadrovske, samoupravne in ekonomske ukrepe ter spremljati njihovo izvajanje.

d) na področju družbenih dejavnosti, predvsem vzgoje, izobraževanja in zdravstva, je prisotno nezadovoljstvo, pasivna rezistenca zaradi nizkih osebnih dohodkov, ki lahko preraste v konfliktno situacijo ob nadaljnjem zaostrovanju ekonomskih razmer.

Ukrep:

Nujno je, da se v okviru samoupravnih interesnih skupnosti pripravi ustrezne predloge za reševanje te problematike in zagotovi večji vpliv uporabnikov na oblikovanje programa ter hitrejše izenačenje materialnega položaja delavcev v organizacijah združenega dela s področja družbenih dejavnosti z delavci v materialni proizvodnji. Posebno odgovornost za to nosijo komiteje za družbene dejavnosti, strokovne službe ter sindikat kot nosilec politične akcije.

V smislu krepitve vpliva uporabnikov na vsebino in obseg programov ter zmanjševanja obremenitve gospodarstva je potrebno preveriti vse programe samoupravnih interesnih skupnosti ter predlagati ustreznost organiziranosti samoupravnih interesnih skupnosti kot strokovnih služb. To velja tudi za SIS s stanovanjskega in komunalnega področja;

e) v organizacijah združenega dela in v posameznih drugih okoljih, kjer je izrazito prisotna mešana nacionalna sestava in migracija zaposlenih občanov, bi lahko ob zamenjavanju načel enakopravnosti jugoslovanskih narodov in neustreznem vključevanju v samoupravne aktivnosti prišlo do konfliktnih situacij;

f) v okoljih, kjer je velika koncentracija mladih in delavcev in kjer je bolj prisotna problematika bivanja, dela in življenja delavcev iz drugih republik.

Za ti dve področji bi bilo potrebno izvesti okrepljeno družbeno aktivnost vseh subjektivnih sil pri vključevanju v samoupravno delovanje ter zagotavljanje minimalnih standardov pri zaposlovanju prek ustreznih organov.

V krajevnih skupnostih se mora SZDL še posebej angažirati pri vključevanju delovnih ljudi in občanov v krajevno samoupravo ter ob kvalitetni pomoči strokovnih služb pripraviti programe za realizacijo perečih komunalnih vprašanj;

g) v okoljih, kjer je močno prisotno delovanje klerikalnih krogov in politizacija vernikov, ki skušajo zaostrene gospodarske in politične razmere izkoristiti za svoje cilje.

Ukrep:

Potrebno je okrepiti delovanje in vlogo socialistične zveze in koordinacijskega odbora za odnose z verskimi skupnostmi. Skozi okrepljeno politično aktivnost moramo vključiti čim več delovnih ljudi in občanov v samoupravne aktivnosti v posameznih okoljih in v razreševanje tekočih problemov. Krepiť moramo idejnopolitično delo v vzgojno-varstvenih organizacijah in šolah ter okrepiti vzgojno delo z mladimi v vseh okoljih;

h) pod vplivom spleta različnih okoliščin lahko pride do eksponiranja navedenih, našemu sistemu nasprotnih sil v okoljih in med sloji prebivalstva, ki bi zaradi nadaljnjega zaostrovanja razmer temu podlegli;

i) v krajevnih skupnostih, v katerih je prisotno večje število kršitev javnega reda in miru in kjer je prisoten porast kaznivih dejanj, kar je v tesni zvezi z večjim številom gostinskih obratov.

Izvesti bi bilo potrebno povečano aktivnost družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov za večjo učinkovitost ter okrepiti samozaščitno delovanje posameznikov, povezati se z organi javne varnosti, vodjem varnostnega okoliša itd. ...;

j) v krajevnih skupnostih zaradi poseganja v prostor in spreminjanja GUP, kjer lahko pride do nestrokovnih posegov in nasprotovanj občanov zaradi lokalnih oziroma privatnolastninskih interesov.

Ukrep:

Temeljna informiranost občanov in vključevanje v razprave v okviru SZDL ter njihovo osveščanje o potrebah družbe kot celote. Pri oblikovanju predlogov pa se morajo strokovne službe in upravni organi bolj povezati z občani;

k) zaradi malomarnega odnosa do družbenega premoženja morajo komiteji za SLO in DS, zlasti pa organi delavske kontrole, delavski sveti, sindikat, poslovodni organi, hišni sveti obravnavati stanje na področju varovanja družbenega premoženja v sklopu ocenjevanja politično-varnostnih razmer v slehernih delovnih in bivalnih okoljih.

Z načrtno akcijo morajo vsi dejavniki družbene samozaščite stalno usmerjati svoje aktivnosti v obveščanje delovnih ljudi in občanov o nastalih družbeno škodljivih pojavih in njihovem odpravljanju, kajti informiranje je del vzgoje in pogojev za uspešno opravljanje nalog.

Nujno je zagotoviti, da se vsi nosilci varnostno političnega delovanja, predvsem v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, temeljito seznani z vsebino varnostnih načrtov v posameznih okoljih, da redno ocenjujejo varnostnopolitične razmere in da so te ocene sestavni del varnostnih načrtov, ki vsebujejo tudi ukrepe za razreševanje nastalih razmer.

Ljubljana, februar 1985.

Komite za SLO in DS
občine Ljubljana-Šiška

Skupščina občine
Ljubljana-Šiška
Komite za SLO in DS

POROČILO **o delu komiteja za SLO in DS** **občine Ljubljana-Šiška** **v letu 1984**

Delo občinskega komiteja za SLO in DS je potekalo na osnovi sprejetih programskih izhodišč občinskega komiteja ZKS, sprejetih tematskih zasnov za delo občinskega komiteja za SLO in DS ter stališč in smernic CK ZKS in MK

za SLO in DS. V zaostrenih družbenoekonomskih in družbenopolitičnih razmerah je SLO in DS vedno bolj sestavina delovanja širokega kroga delovnih ljudi in občanov. V skladu s splošnimi potrebami in interesi družbe, kot tudi vsakega posameznika v njej, se vedno bolj razvija zavestno samozaščitno ravnanje, kar je najširša osnova za nadaljnje podružbljanje SLO in DS.

Ena osnovnih nalog občinskega komiteja za SLO in DS je bilo dopolnjevanje ocene politično-varnostnih razmer v občini Ljubljana-Šiška in ustrezno spremljanje dela komitejev za SLO in DS v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela. Posebna vspodbuda za delo na tem področju je bila analiza in ugotovitve generalne inšpekcije v aprilu 1984, ko smo opravili 123 obiskov v 107 temeljnih organizacijah združenega dela in 16 krajevnih skupnostih z inštruktorskimi skupinami. Te so v posameznih sredinah pregledale obseg in vsebino varnostnih načrtov, njihovo skladnost s smernicami za varnostno načrtovanje, ugotovile pomanjkljivosti in dale strokovna navodila za dopolnjevanje in ažuriranje le-teh. V skladu s sklepom občinskega komiteja za SLO in DS so naknadno preverjale ali so bile dogovorjene naloge opravljene.

Delo inštruktorskih skupin smo opredelili kot stalno nalogo, ki je v posameznih obdobjih leta 1984 kontinuirano potekala.

Komite za SLO in DS občine Ljubljana-Šiška je obravnaval politično-varnostno oceno občine za leto 1983 in 1984 ter jo po sprejetju na občinskem komiteju ZKS in v delegatski skupščini posredoval vsem komitejem za SLO in DS v občini kot osnovo pri izdelavi lastnih politično-varnostnih ocen.

Občinski komite za SLO in DS je tekoče spremljal politično-varnostne razmere v občini, jih analiziral in ustrezno ukrepal. V tem smislu je posebno pozornost posvečal uveljavljanju načel družbene samozaščite s poudarkom na varovanju samouprave socialistične ureditve in varovanju družbenega premoženja. V zvezi s tem je občinski komite za SLO in DS večkrat razpravljал o varovanju spomenikov NOB, pojavih nacionalnih in drugih nestrpnosti, delovanju samoupravnih socialističnih ureditvi sovražnih sil itd. in na osnovi tega opozarjal komiteje v KS in OZD na ustrezno ravnanje v obdobju med turistično sezono, ob pomembnih državnih praznikih itd. Pri tem je komitejem dajal pisne pobude in napotke.

Na področju uresničevanja nalog narodne zaščite je občinski komite za SLO in DS usmerjal svojo aktivnost v spremenje organiziranosti, uveljavljanja, usposabljanja in delovanja narodne zaščite. Pri tem ugotavljamo, da je potrebno delovati predvsem na področju krepitve množičnosti delovanja narodne zaščite in vsestranske obrambne in samozaščitne usposobljenosti vsega prebivalstva. Ugotavljamo namreč, da kljub doseženim rezultatom, možnosti na tem področju še zdaleč nismo izkoristili. Pri tem je v večji meri izkoristiti pravice in dolžnosti slehernega občana, ki so za delovanje na področju narodne zaščite opredeljene v ustavi in zakonih.

Veliko pozornost je občinski komite za SLO in DS posvečal usposabljanju in izobraževanju predsednikov komitejev za SLO in DS v KS in OZD, kot tudi načelnikov narodne zaščite in članov občinskega komiteja za SLO in DS. Organiziranih je bilo več posvetov, na katerih smo razen tekočih zadev s področja varnostnopolitičnih razmer posebej usmerjali predsednike na spoštovanje navodil pri izdelavi varnostnopolitičnih ocen, obrambnih načrtov ter načrtov za preprečevanje in odpravo izrednih razmer. Pri tem je bil še posebej dan poudarek delovanju komitejev v izrednih razmerah.

Pomembno področje delovanja občinskega komiteja za SLO in DS je bilo tekoče spremljanje in ocenjevanje moralnopolitičnega stanja v štabu, poveljstvih in enotah teritorialne obrambe Ljubljana-Šiška. Ob tem, da ugotavljamo, da je moralnopolitično stanje na vseh področjih dobro, smo posebej ocenjevali delovanje aktivov ZK in ZSMS v teh enotah. Aktivnost zveze komunistov je opazna zlasti v času usposabljanja in je eden glavnih dejavnikov za vzorno stanje v štabu, poveljstvih in enotah. Prav zato smo sprejemu novih članov ZK namenili več razprav, da bi zagotovili ustrezno strukturo in aktivnost zveze komunistov v teritorialni obrambi. Te aktivnosti so bile posebej prisotne ob razpravah političnih delavcev v teritorialni obrambi o predlogih sklepov 13. seje CK ZKJ, ki so bile izpeljane na pobudo OK ZKS Ljubljana-Šiška.